

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Speciální základní školy Vysoké Mýto

OBSAH ŠVP

1. Konkrétní cíle vzdělávání
2. Délka vzdělávání
3. Formy zájmového vzdělávání
4. Obsah ŠVP
5. Časový plán vzdělávání
6. Podmínky přijímání uchazečů do školní družiny
7. Délka, průběh a ukončování vzdělávání
8. Popis materiálních podmínek
9. Popis personálních podmínek
10. Ekonomické podmínky
11. Bezpečnost a ochrana zdraví
12. Poslání vychovatele, jeho role v procesu zájmového vzdělávání
13. Popis psychosociálních podmínek
14. Evaluace
15. Východiska ŠVP

1. Konkrétní výchovně vzdělávací cíle

- Vytvořit ve školní družině příjemné klima pro trávení volného času žáků se specifickými potřebami.
- Vést žáky k tvořivosti a rozvíjet jejich dovednosti pomocí zájmových a spontánních činností.
- Respektovat individuální potřeby a schopnosti žáků, učit žáky chránit své zdraví.
- Vést žáky k samostatnosti a sebeobsluze.
- Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.
- Vést žáky k otevřené komunikaci a respektování druhých.
- Podporovat kladný vztah k přírodě a k životnímu prostředí.
- Umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je k celoživotnímu učení.
- Přípravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné a svobodné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Kompetence k řešení problémů

Kompetence komunikativní

Kompetence sociální a personální

Kompetence pracovní

2. Délka, průběh a ukončení vzdělávání

- Školní družinu navštěvují žáci 1. stupně ZŠ praktické a žáci ZŠ speciální. Výjimečně navštěvují školní družinu dojíždějící žáci 2. Stupně ZŠ praktické. Délka vzdělávání ve školní družině je pro žáky ZŠ praktické 5 let a pro žáky ZŠ speciální 10 let.
- K ukončení vzdělávání ve školní družině dochází automaticky s ukončením vzdělávání žáka ve Speciální základní škole – resp. v ZŠ praktické nebo v ZŠ speciální.
- Další formou ukončení vzdělávání žáka je odhlášení žáka ze školní družiny jeho zákonným zástupcem.

3. Formy zájmového vzdělávání

- Pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost (týdenní skladba zaměstnání)
- Příležitostná výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická rekreační činnost
- Spontánní činnost (aktivity)
- Odpočinková a relaxační činnost

4. Obsah zájmového vzdělávání

- 1 hlavní téma (motto)
- 5 témat
- Tematické části
- Dílčí (specifické) cíle
- Činnosti dětí

HLAVNÍ TÉMA (MOTTO)

„Jak nejlépe trávit svůj volný čas a rozvíjet své schopnosti a dovednosti“

TÉMATA

Místo kde žijeme

Lidé kolem nás

Člověk a čas

Člověk a příroda

Člověk a zdraví

TEMATICKÉ ČÁSTI

1. Místo kde žijeme

Patřím do své vesnice, města
Poznávám okolí školy
Poznávám město Vysoké Mýto
Umím se ve městě bezpečně pohybovat

2.Lidé kolem nás:

Moje rodina
Mám nové spolužáky, kamarády
Lidé se kterými se setkávám
Komunikace skrze masmédia
Dovídám se o jiných krajích - lidé ve světě

3. Člověk a čas:

Naše malé slavnosti
Připravuji dárky pro své blízké
Co dělám nejraději
Rozvíjím své schopnosti a dovednosti
Jaká znám povolání a čím bych chtěl být

4. Člověk a příroda:

Co přináší roční období
Rostliny kolem nás
Co vím o zvířatech
Jak se mohu starat o přírodu

5. Člověk a zdraví:

Jak vypadá moje tělo, jak rostu a co už umím
K čemu mi slouží smysly
Co mi pomáhá být zdravým
Jak se umím postarat sám o sebe
Jak mohu chránit životní prostředí

1. Místo kde žijeme

Patřím, do své vesnice, města

DÍLČÍ CÍLE:

- Zná svoji adresu
- Zná jméno obce a státu, ve kterém žije
- Pozná svou obec na fotografii
- Ví, jaké pamětihodnosti jsou v obci
- Vytváří si vztah k obci i vlasti jako k místu, kam patří
- Ví, že vše se časem mění, proměňuje

Hlavní činnosti:

- Prohlížení fotografií, pohlednic, knih, časopisů
- Práce s obrázky, fotografiemi (koláž, výroba pohlednic, puzzle)
- Výtvarné zpracování zážitků z místa bydliště
- Komunitní sezení (rozhovor, vyprávění)
- Výtvarné a pracovní technické činnosti různými technikami s tradičním i netradičním materiálem

Poznávám okolí školy

DÍLČÍ CÍLE:

- Všímá si kladných i negativních změn v okolí školy
- Je zvyklé pozorovat okolí a hovořit o změnách
- Dovede popsat důsledky i rizika lidských činností pro životní prostředí
- Zná cestu ke škole
- Ví, že vše se časem mění, proměňuje

Hlavní činnosti:

- Pobyt na školní zahradě pobyt a na školním dvoře (hry v písku, pohybové hry, hry s míčem, v zimě stavění sněhuláka, pozorování ptáků a hmyzu),
- Vycházky do okolí školy
- Záměrné pozorování krajiny pomocí dalekohledu
- Výtvarné zpracování zážitků
- Hry na dětských hřištích v okolí školy

Poznávám město Vysoké Mýto

DÍLČÍ CÍLE:

- Zná cestu k autobusovému a vlakovému nádraží, na náměstí, k nemocnici, k poště, k městské policii
- Správně pojmenovává instituce v obci a pozná piktogramy, které je označují
- Poznává symboly města a České republiky (vlajku, znak)
- Komentuje změny ve městě
- Zná průběh tradičních oslav, účastní se jejich příprav
- Ví, že vše se časem mění, proměňuje

Hlavní činnosti:

- Prohlížení novin, „Zpravodaje“
- Tematické vycházky do města
- Návštěva institucí (městský úřad, pošta...)
- Námětové hry (na listonoše, na obchod, na kadeřnici)
- Návštěvy výstav, muzea, knihovny, exkurze
- Výtvarné a pracovní technické činnosti různými technikami s tradičním i netradičním materiálem
- Konstruování (stavebnice, sestavování města z krabiček...)
- Poznávání obchodů a důležitých budov ve městě (vycházky)
- Poznávání dětských hřišť a parků
- Výtvarné činnosti „Domy na náměstí“ (tiskání, lepení)
- Vyrobení pohlednic, leporela, puzzle

Umím se ve městě bezpečně pohybovat

DÍLČÍ CÍLE:

- Zná pravidla bezpečného chování chodce v dopravním provozu
- Umí přecházet přes silnici (přechod – rozhlédnutí, podchod)
- Dovede se řídit signály semaforu
- Umí se správně pohybovat po chodníku, po cestě

Hlavní činnosti:

- Nácvik přecházení silnice (po přechodu, podchodem a přes semafor)
- Nácvik bezpečné chůze po chodníku
- Tematické vycházky s pozorováním dopravních značek a ruchem na silnici, ulici, chodníku
- Hry s auty a dopravními prostředky, stavby silnic, tunelů, nádraží, kolejí
- Námětové hry (na dopravní policii, na hasiče, na nemocnici)
- Práce s literárními texty, obrázky
- Četba příběhů, pohádek
- Řešení modelových situací (jsem uprostřed křižovatky, blikne červená; míč se mi skutálí do silnice...)
- Omalovánky s dopravními prostředky
- Výtvarné zpracování dopravních prostředků, ulic, silnic různými technikami

2. Lidé kolem nás:

Moje rodina

DÍLČÍ CÍLE:

- Dokáže vyprávět zážitky ze svého domova
- Umí pojmenovat členy své rodiny
- Ví, jak přichází dítě na svět
- Zná činnosti členů rodiny v zaměstnání i doma
- Akceptuje kompetentní autoritu

Hlavní činnosti:

- Společné prohlížení fotografií, přinesených z domova
- Dramatizace, námětové a situační hry na domov v různých situacích (pojedeme na návštěvu k babičce, oslava narozenin, stěhování, svatba...)
- Prohlížení encyklopedií, časopisů
- Práce s fotografiemi, obrázky (koláž)
- Didaktické a společenské hry
- Četba příběhů, vyprávění
- Výtvarné, hudební, pohybové a dramatické ztvárnění vlastních zážitků
- Komunitní kruh (povídání, rozhovor na mikrofon o rodině, příbuzných, přátelích, trávení volného času)
- Výtvarné zpracování rodiny různými technikami

Mám nové kamarády

DÍLČÍ CÍLE:

- Vyhledává společnost dětí
- Spoluvytváří pohodu ve třídě
- Nebojí se dát najevo své city
- Rozvíjí své řečové schopnosti a jazykové dovednosti
- Všechny děti v družině oslovuje jménem
- Dokáže se radovat s ostatními (přát dobré, nezávidět)
- Neodmítá kontakt se spolužákem z důvodu jeho odlišnosti
- Chová se přátelsky ke všem dětem
- Zastane se slabšího
- Pomáhá handicapovaným, slabým, nemocným
- Dodržuje dohodnutá pravidla chování
- Dokáže dodržet pravidla při hře
- Umí přijmout důsledky svého nesprávného chování, jednání
- Umí se prosadit, ale dovede také ustoupit
- Řeší konflikt v mezích dohodnutých pravidel
- Dovede si říci o pomoc

Hlavní činnosti:

- Řešení modelových situací (přicházím poprvé do třídy; nikdo si se mnou nechce hrát), dramatizace
- Komunitní kruh (povídání, vyprávění, společné zpívání, odpovídání na otázky „co se mi líbí na druhém“...)
- Společenské hry, pohybové hry, zábavné soutěže, relaxace při hudbě
- Četba pohádek, příběhů, prohlížení časopisů
- Námětové hry
- Maňáskové, loutkové divadlo (se zvířátky, panenkami, papírovými loutkami)
- Společné hry podle vlastního výběru
- Výtvarné zpracování „Mého kamaráda“ (portrét)
- Práce s fotografiemi, obrázky (koláž)
- Prohlížení portfolií svých spolužáků

Lidé, se kterými se setkávám

DÍLČÍ CÍLE:

- S důvěrou se obrací na vychovatelku i ostatní dospělé
- Akceptuje kompetentní autoritu
- Všimá si projevů, citů, chování a jednání druhých lidí
- Dodržuje pravidla společenského soužití i pravidla chování (zdraví, požádá, poprosí, poděkuje, neskáče do řeči...)
- Poznává, kdo se chová správně a kdo špatně
- Umí přijmout důsledky svého nesprávného chování, jednání
- Reaguje na projevy druhých lidí
- Rozvíjí svůj mluvený projev, vyjadřování
- Je zvyklé na odlišnosti mezi lidmi, neodsuzuje odlišnosti, snaží se je poznat a pochopit
- Uznává práva druhých
- V rizikových situacích dokáže říci ne, uniknout, svěřit se
- Ví, jaké nebezpečí může přinést navazování kontaktů s neznámými lidmi

Hlavní činnosti:

- Komunitní kruh (vyprávění zážitků ze setkání s druhými lidmi)
- Řešení modelových situací (zjistím, že někdo někomu ubližuje, setkám se s neznámým člověkem, mám novou učitelku, vychovatelku, asistentku, spolužáka...)
- Výtvarné a pracovní technické činnosti
- Hudební, pohybové a dramatické činnosti
- Návštěva úřadu, obchodu, pošty
- Komunitní kruh (rozhovor, vyprávění a četba příběhů)
- Práce s literaturou, encyklopediemi
- Prohlížení obrázků, časopisů, fotografií
- Návštěva výtvarné expozice

Komunikace skrze masmédia

DÍLČÍ CÍLE:

- Vnímá a porozumí poslechu z médií
- Prohlubuje si vědomostí o masmédiích, rozlišuje je
- Ví o riziku nadměrného působení audiovizuálních přístrojů
- Dokáže záměrně naslouchat

Hlavní činnosti:

- Sledování pohádky z videa
- Poslech reprodukované hudby z Audio a CD přehrávače
- Poslech rádia
- Sledování televizního pořadu
- Práce s počítačem, internet
- Komunitní kruh – diskuze, rozhovor
- Námětové hry (na zpěváka, komentátora, vypravěče, herce..)
- Prohlížení časopisů, novin
- Koláž

Dovídám se o jiných krajích - lidé ve světě

DÍLČÍ CÍLE:

- Při setkání s lidmi odlišných ras, národností, se chová vstřícně, otevřeně, nebojí se, pomáhá
- Chápe, že lidé jsou různí a chovají se různě
- Ví, že lidé mluví různými jazyky
- Uznává práva druhých

Hlavní činnosti:

- Vyjádření své představy výtvarně, hudebně, dramaticky, pohybově
- Prohlížení encyklopedií
- Prohlížení pohlednic a fotografií z rodinných a školních výletů, pobytů dětí
- Vyprávění podle obrázku
- Námětové a didaktické hry
- Komunitní kruh (vyprávění a četba příběhů, rozhovor)
- Poslech angličtiny, němčiny, italštiny, francouzštiny
- Koláž

3. Člověk a čas:

Naše malé slavnosti

DÍLČÍ CÍLE:

- Umí se prosadit, obhájit své právo
- Všimá si projevů, citů, chování a jednání svých spolužáků
- Dokáže se prezentovat před ostatními (zazpívat písničku, přednést básničku, zahrát divadlo...)

Hlavní činnosti:

- Uspořádání výstavek, vyzdobení třídy (družiny), školy
- Tvorba narozeninového kalendáře dětí
- Oslavy narozenin spolužáků
- Povídání o oslavě narozenin (vyprávění rozhovor, komunitní kruh)
- Společenské hry, pohybové hry, zábavné soutěže
- Loutkové divadlo, dramatizace pohádek
- Společné akce obou družin
- Výtvarné a pracovní technické činnosti rozličnými technikami s využitím tradičních i netradičních materiálů
- Vyprávění o Vánocích, tvoření vánočních osobiček, přání, zdobení perníčků na vánoční besídku
- Vánoční spaní ve škole (školní projekt)m vánoční besídka
- Povídání o školním plese, karnevalu (komunitní kruh, prohlížení fotografií, vyrábění masek)
- Jarní slavnosti - Den země, Velikonoce (povídání, rozhovory, prohlížení fotografií, vyrábění ozdob, dekorací, výrobků na výstavy)

Připravuji dárky pro své blízké

DÍLČÍ CÍLE:

- Myslí na druhého jak mu udělat radost
- Chystá překvapení pro své nejbližší
- Uplatňuje fantazii při hrách, při výtvarných i hudebních činnostech
- Dokáže se připravit a záměrně soustředit na určitou dobu, uskutečnit a dokončit činnost
- Dokáže vyjádřit své přání blízké osobě

Hlavní činnosti:

- Prohlížení knížek a obrázků, fotografií z oslav, portfólia
- Sbírání, třídění, lisování přírodnin
- Práce s textilem (vyšívání, šití, koláž)
- Výtvarné a pracovní technické činnosti rozličnými technikami s využitím tradičních i netradičních materiálů (korku, drátů, plastu, fólií...)
- Komunitní kruh (vyprávění, čtení příběhů, rozhovor „Proč dáváme dárky“; „Proč dostáváme dárky“; „Byl bys smutný, kdybys nic nedostal“; „Co má ráda maminka“)
- Vyrábění přáníček (frotáž, vosková technika, tiskání přes šablony)
- Skládání z papíru, origami

Co dělám nejraději

DÍLČÍ CÍLE:

- Umí samostatně organizovat svůj volný čas, samostatně volí činnost
- Dokáže se připravit a záměrně soustředit na určitou dobu, uskutečnit a dokončit činnost
- Ví, jaké činnosti se mu daří, je spokojený s výsledky své práce
- Váží si sebe pro to, co umí
- Dodržuje správné postupy při manipulaci s předměty, kterými se může poranit

Hlavní činnosti:

- Spontánní hry, činnosti, hry s hračkami podle vlastního výběru
- Stolní nesoutěživé hry, společenské hry
- Výtvarné, hudební, literární a pohybové činnosti a hry
- Konstruktivní hry, stavebnice, didaktické hry, mozaiky
- Výtvarné a pracovní technické činnosti rozličnými technikami s využitím tradičních i netradičních materiálů
- Práce s fotografiemi, obrázky, prohlížení portfolií
- Sportovní činnosti (Boccia), pohybové hry, hry v tělocvičně, hry s míčem
- Pobyt na školním dvoře, zahradě, dětském hřišti (hry s pískem, se sněhem, malování na chodník)
- Vycházky, krátké výlety do přírody, parku
- Prohlížení knih, časopisů (návštěva knihovny)
- Poslech hudby, pohádek, relaxace při písničkách
- Práce s interaktivní tabulí (malování, výchovně zábavné programy, písničky)
- Zpěv s doprovodem, bez doprovodu, hra na tělo, na Orfovy hudební nástroje, bubnování
- Vybarvování omalováněk

Rozvívám své schopnosti a dovednosti

DÍLČÍ CÍLE:

- Projevuje se spontánně způsoby přiměřenými mentálnímu věku
- Dokáže záměrně naslouchat
- Akceptuje kompetentní autoritu
- Vylepšuje prostředí družiny
- Samostatně organizuje a účastní se různých pohybových aktivit
- Dokáže se připravit a záměrně soustředit na určitou dobu, uskutečnit a dokončit činnost
- Samostatně volí činnost
- Tvoří originální výtvary

Hlavní činnosti:

- Hudebně pohybové hry, improvizace při písničkách, poslech hudby, písni
- Poslech čtené pohádky, vyprávění, převyprávění podle obrázků
- Dramatická cvičení, komunikativní hry
- Konstruktivní hry a stavebnice, mozaiky, puzzle, didaktické hry, vkládací a navlékací stavebnice
- Společenské hry, námětové hry
- Výtvarné a pracovní technické činnosti rozličnými technikami s využitím tradičních i netradičních materiálů (tvoření z modelíny, slaneho těsta
- Prohlížení knih, časopisů, encyklopedií
- Vyrábění nových her, pomůcek,
- Hry s říkadly, písněmi, hádanky
- Zpěv s doprovodem kytary, bez doprovodu, hra na tělo, na Orfovy hudební nástroje, bubnování
- Sportovní činnosti, turistika, pohybové hry na dětském hřišti, v tělocvičně, hry s míčem

Jaká znám povolání a čím bych chtěl být

DÍLČÍ CÍLE:

- Má znalost o různých profesích a zná profese svých rodičů
- Zajímá se o lidské činnosti a dostupná povolání
- Zajímá se i o jiná, časově vzdálená období (budoucnost)
- Je šetrný k věcem, které používá a které nás obklopují, zbytečně je neničí

Hlavní činnosti:

- Práce s literárními texty, s encyklopediemi
- Četba, vyprávění příběhů, převyprávění podle obrázků
- Práce s obrázky, časopisy, fotografiemi
- Společenské hry s obrázky řemesel, povolání (pexeso, domino, loto)
- Námětové hry (na maminku, kuchaře, učitele, lékaře ...)
- Pozorování činností dospělých (lidí při práci)
- Komunitní kruh (odpovídání na otázky „Čím chci být“, „Co dělá můj tatínek, maminka“, „Pomáhám při domácích pracích“, vyprávění zážitků)
- Výtvarné a pracovní technické ztvárnění svých představ
- Omalovánky povolání (lékař, kadeřnice, řidič ...)
- Vaření, pečení

4. Člověk a příroda:

Co přinášejí jednotlivá roční období

DÍLČÍ CÍLE:

- Ví, jak se mění počasí a příroda během roku
- Rozeznává znaky jednotlivých ročních období
- Rozliší jarní, letní, podzimní a zimní strom
- Je zvyklý pozorovat okolí a hovořit o změnách

Hlavní činnosti:

- Sbírání, lisování, ukládání různých přírodních materiálů (průběžně) - herbář
- Zpracování různých materiálů, přírodnin
- Vyrábění a pouštění draka (podzim)
- Stavění sněhuláka, koulování (zima)
- Sazení a setí rostlin (jaro)
- Hry v písku, hry s pískem, malování na chodník (léto), relaxace na slunci
- Výtvarné a pracovní technické činnosti různými technikami s využitím tradičních i netradičních materiálů
- Vycházky, výlety do přírody
- Pohybové hry na školní zahradě, dětském hřišti, v parku
- Zpívání jarních (podzimních, zimních) písní s doprovodem (bez doprovodu) hra na tělo, hraní na Orfovy hudební nástroje, bubnování
- Společenské a didaktické hry s jarní (letní, podzimní a zimní) tematikou

Rostliny kolem nás

DÍLČÍ CÍLE:

- Poznává rostliny v okolí školy
- Dokáže rozlišit užitkové a okrasné rostliny
- Ví jak pečovat o pokojové květiny
- Umí připravit půdu, zaset semínka, zasadit rostlinu do půdy, zkyprit půdu a ví, jak o rostliny pravidelně pečovat

Hlavní činnosti:

- Záměrné pozorování rostlin, jejich růst
- Sběr rostlin, třídění, lisování, výroba herbáře
- Práce s encyklopediemi, literárními texty
- Práce s obrázky, fotografiemi (koláž, magnetické obrázky, lepení obrázků na koberec, portfolio)
- Společenské hry s rostlinnou tematikou (pexeso, domino)
- Výtvarné a pracovní technické činnosti různými technikami s využitím tradičních i netradičních materiálů
- Setí a sázení rostlin a pravidelná péče na školním pozemku
- Hudebně pohybové hry
- Zpívání písní s rostlinnou tematikou (Travička zelená, Čížečku čížečku,

Co vím o zvířatech

DÍLČÍ CÍLE:

- Prohlubuje své poznatky o zvířatech, se kterými se můžeme setkat
- Ví, jaký se chovat při kontaktu s cizími zvířaty
- Rozvíjí svůj kladný vztah ke zvířatům
- Umí rozlišit a napodobit zvuky zvířat
- Dokáže určit, v jakém prostředí které zvíře žije (v lese, v rybníce, v parku, na poli)

Hlavní činnosti:

- Vycházky do přírody, výlet na Vinice - pozorování čápů, motýlů, hmyzu, brouků,
- Četba pohádek, příběhů o zvířátkách
- Sledování pohádky o zvířátkách z videa. DVD přehrávače
- Práce s obrázky (magnetky, na suché zipy), fotografiemi, časopisy
- Práce s encyklopediemi, literaturou, leporely,
- Výtvarné zpracování představ
- Komunitní kruh (vyprávění vlastních zážitků se zvířaty, domácí mazlíčci, kanisterapie)
- Námětové hry na zvířátka (veterináře, cvičitele), dramatizace, loutkové divadlo, maňásci
- Zpívání písní o zvířátkách, zvuky zvířat, hraní na Orfovy hudební nástroje
- Společenské hry se zvířecí tematikou (domino, pexeso, loto)
- Pohybové hry, didaktické hry
- Hry se zvířátky (plastovými, papírovými, plyšovými, maňásky)
- Vybarvování omalovánek se zvířaty

Jak se mohu starat o přírodu

DÍLČÍ CÍLE:

- Zná a dodržuje základní pravidla chování člověka v přírodě
- Vědomě nepoškozuje životní prostředí
- Ví, proč je důležité přírodu chránit, zná některé látky, které ji poškozují
- Ví, jak třídit odpad, odpadky uklízí takovým způsobem, aby neohrozil svoje zdraví

Hlavní činnosti:

- Vědomé pozorování přírody a určování věcí, které do přírody nepatří
- Třídění odpadu
- Četba, vyprávění příběhů
- Pečování o zaseté a zasázené rostliny
- Eko-hry, dramatizace, námětové hry (zahradník, popelář...)
- Hry s obrázky, fotografiemi, časopisy
- Práce s encyklopediemi a literaturou
- Didaktické hry, společenské hry
- Výtvarné a pracovní technické činnosti s různými materiály (přírodní, odpadový, textilní, lepenka ...)

5. Člověk a zdraví:

Jak vypadá moje tělo, jak rostu a co už umím

DÍLČÍ CÍLE:

- Prohlubuje své poznatky o těle (dokáže správně pojmenovat části těla)
- Uvědomuje si vlastní tělo, nezesměšňuje svoje tělo, ani tělo ostatních
- Aktivně vyhledává a vyžaduje příležitost k pohybu (zvyšování tělesné zdatnosti)
- Umí pojmenovat některé sporty
- Překonává překážky (rozvoj hrubé motoriky, lokomoční dovednosti)
- Vytváří originální výrobky, ví jak manipulovat s předměty aby se nezranil (rozvoj jemné motoriky)
- Má povědomí o proměně těla nemocí, úrazem
- Zdokonaluje koordinaci jemné a hrubé motoriky
- Zaujímá pozitivní postoj k pohybu a sportování

Hlavní činnosti:

- Mapování těla (obtisky rukou, nohou)
- Měření části těla (výroba metru, pravidelné zaznamenávání))
- Prohlížení se v zrcadle (autoportrét)
- Prohlížení fotografií z dětství
- Ztvárňování lidské postavy (kresbou, modelováním, konstruováním, sestavováním modelu)
- Práce s obrázky, fotografiemi, časopisy
- Komunitní kruh (popis spolužáka, dramatizace, rozhovor)
- Konstruktivní a grafické činnosti (úchop)
- Pozorování lidí v různých stádiích života (vyprávění vlastních zážitků, popis obrázků)
- Vycházky, tělocvična, školní zahrada, hřiště (chůze, běh, skoky, hody, lezení)
- Pohybové hry, míčové hry
- Pobyt na dětském hřišti (průlezký), v parku (chůze do schodů, běhání kolem stromů),
- Námětové hry (lékař, sportovec...), společenské hry, didaktické hry

K čemu mi slouží smysly

DÍLČÍ CÍLE:

- Prohlubuje své poznatky o smyslových orgánech (ví, jak je ochránit)
- Užívá všechny smysly
- Umí rozlišit a pojmenovat jednotlivé emoční stavy podle výrazu obličeje, držení těla, podle hlasu, způsobu řeči (strach, radost, smutek, vztek...)
- Orientuje se v prostoru, rozlišuje směry a vzdálenosti
- Skládá části do celku a rozkládá celek na části
- Dokáže záměrně naslouchat

Hlavní činnosti:

- Smyslové a psychomotorické hry
- Dramatizace, hry s maňásky, loutkami
- Vyjadřování pocitů slovem, kresbou, malbou, pohybem, zpěvem
- Četba pohádek, smutných i veselých příběhů
- Hry se stavebnicemi, puzzle, skládání z papíru, navlékání korálek
- Ztvárňování představy kresbou, modelováním, konstruováním
- Pohybové hry
- Námětové hry (Oční lékař, zpěvačka)
- Práce s encyklopediemi, literaturou, leporely
- Zábavné soutěže
- Práce s obrázky
- Společenské hry, didaktické hry
- Výtvarné a pracovní technické činnosti
- Poslech z audio a CD přehrávače,
- Sledování pohádky z videa, DVD
- Zpívání písní, hra na Orfovy hudební nástroje, bubnování

Co mi pomáhá být zdravým

DÍLČÍ CÍLE:

- Prohlubuje své poznatky o škodlivých látkách a špatných návycích
- Získává dovednosti důležité k podpoře zdraví, bezpečí a osobní pohody
- Vytváří si zdravé životní návyky a postoje (ví o významu dodržování osobní hygieny; ví, že aktivní pohyb pomáhá zdraví; zná potraviny, které zdraví neprospívají)
- Zaujímá pozitivní postoj k pohybu a sportování
- Umí ošetřit drobný úraz
- Ví, jak se správně chovat při infekčním onemocnění (při kýchání, kašli, používá kapesník)
- Dodržuje správné postupy při manipulaci s předměty, kterými se může poranit
- Váží si sebe pro to, co umí
- Ví o riziku nadměrného působení audiovizuálních přístrojů (PC, televize)

Hlavní činnosti:

- Pobyt na školní zahradě, hřišti, školním dvoře, dětském hřišti (průlezky, houpačky skluzavky, hry s míčem, pohybové hry..)
- Vycházky do okolí školy, do parku, do přírody
- Zdravotně zaměřené činnosti – vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení (tělocvična, relaxační místnost, školní zahrada)
- Komunitní sezení (vyprávění o zkušenostech s nemocí, úrazem)
- Práce s encyklopediemi, literárními texty, časopisy
- Námětové hry (na lékaře, sportovce, ošetřovatelku, kuchařku)
- Výtvarné a pracovní technické činnosti
- Společenské hry, didaktické hry, hudebně pohybové hry
- Práce s obrázky

Jak se umím postarat sám o sebe

DÍLČÍ CÍLE:

- Osvojuje si přiměřené praktické dovednosti při sebeobsluze, stolování, hygieně a úklidu
- Ví o významu dodržování osobní hygieny
- Postará se o sebe i o druhé podle svých sil a možností
- Pomáhá těm, kdo pomoc potřebují a přijmou ji
- Dodržuje společenská pravidla
- Má návyk udržovat v pořádku věci, které používá
- Zná postupy přípravy jednoduchých jídel
- Ví, na koho se může obrátit o pomoc
- Ví, jak se ošetřuje drobný úraz
- Ví, jak se správně chovat při infekčním onemocnění (při kýchání, kašli, používá kapesník)

Hlavní činnosti:

- Jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti (péče o sebe, prostírání, péče o své věci, pořádek, úklid hraček)
- Pravidelné vykonávání určité povinnosti (uklizení hraček, utírání stolů...)
- Dramatická cvičení na požádání pomoci
- Řešení různých modelových situací (ztratil jsem se, oslovil mě neznámý člověk)
- Námětové hry (lékař, hasič, ošetřovatelka, maminka, tatínek)
- Společné pečení, vaření (cvičná kuchyň)
- Práce s literaturou, obrázky
- Návčik konkrétních dovedností (přišití knoflíku, navlékání korálek, uzavření zipu)
- Výtvarné a pracovní technické činnosti

Jak mohu chránit životní prostředí

DÍLČÍ CÍLE:

- Prohlubuje svou znalost základních pravidel ochrany životního prostředí
- Vědomě nepoškozuje životní prostředí; upozorňuje na situace, kdy dochází k poškození blízkého životního prostředí
- Ví, proč je důležité přírodu chránit, zná některé látky, které ji poškozují
- Ví, jak třídit odpad, odpadky uklízí takovým způsobem, aby neohrozil svoje zdraví
- Všímá si lidí a dějů kolem sebe, sděluje, čeho si všimlo

Hlavní činnosti:

- Ekohry
- Úklid na školní zahradě, školním dvoře
- Třídění odpadu
- Komunitní sezení (vyprávění vlastních zážitků, odpovědi na otázky)
- Řešení modelových situací (zjistím, že někdo ničí přírodu, vylévá odpad, dupe po záhonech, zapaluje v lese...)
- Práce s literaturou, novinami, časopisy, obrázky
- Zhlédnutí přírodovědných dokumentů z videa
- Výtvarné a pracovní technické činnosti
- Vyprávění příběhů, četba pohádek
- Hry s maňásky, loutkami, dramatizace příběhů
- Komunitní kruh (rozhovor)
- Vybarvování omalovánek, pracovních listů

5. Časový plán výchovně vzdělávací činnosti

ZÁŘÍ

Místo, kde žijeme – Poznávám okolí školy

Poznáváme naši školu. Procházíme celou školní budovou a představujeme si, že je bludištěm, v němž se orientujeme. Pátráme, co skrývají odborné pracovny a kabinety.

Místo, kde žijeme – Umím se ve městě bezpečně pohybovat

Bezpečně do školy i ze školy. Vyprávíme ostatním, kudy chodíme ráno do školy. Všímáme si dopravních značek, přechodů pro chodce, světelné signalizace na křižovatkách. Pokud dojíždíme, vyprávíme ostatním, jakým dopravním prostředkem dojíždíme do školy, v kolik hodin a z jaké zastávky.

Lidé kolem nás – Mám nové spolužáky, kamarády

Pojďme se seznámit. Hrajeme seznamovací a „ice-breakové“ hry. Povídáme svým spolužákům o sobě, co děláme rádi, jaká jídla jíme rádi...

To jsem já. Vyplňujeme dotazník o sobě a kreslíme svůj autoportrét. Dotazníky si ozdobíme rámečkem a vyvěsíme na dveřích družiny.

Lidé kolem nás – Lidé, se kterými se setkávám

Zjišťujeme, kdo všechno v naší škole pracuje. Seznamujeme se s pedagogickými i nepedagogickými pracovníky naší školy. Snažíme se zapamatovat si jejich jména a funkce.

Jak to vidím já. Zamýšlíme se nad tím, co je v naší škole hezké, co bychom změnili a jak.

Známe kouzelná slovíčka. Povídáme si o kouzelných slovech *děkuji, prosím, omlouvám se*, o jejich významu a situacích, ve kterých je používáme. Vymýšlíme si krátké příběhy, v nichž tato slovíčka používáme. Hrajeme scénky s „kouzelnými slovíčky“ a bez nich a porovnáváme. Hrajeme si a učíme se správně podávat ruku, požádat, poděkovat, zeptat se na něco.

V jídelně. Při stolování dodržujeme správné hygienické návyky a hodnotíme vzájemně naše chování u stolu. Dodržování zásad správného stolování nacvičujeme denně ve školní jídelně.

Lidé kolem nás – Moje rodina

Vizitka naší rodiny. Představujeme členy rodiny. Představujeme povolání členů rodiny (pantomima, kreslení). Výtvarné zpracování členů rodiny různými technikami.

Člověk a čas – Naše malé oslavy

Každý den má někdo svátek. Seznamujeme se se jmény v kalendáři. Vyhledáme a zapíšeme (zakreslíme) všechny spolužáky, kteří budou mít v tomto školním roce svátek a narozeniny, abychom jim mohli v pravý čas blahopřát.

Člověk a čas – Rozvíjím své schopnosti a dovednosti

Z pohádky do pohádky. Posloucháme čtenou pohádku. Převyprávíme děj. Rozmlouváme o ději a postavách a jejich charakterech. Ilustrace k pohádce. Hrajeme společenskou hru *Z pohádky do pohádky*. Hádáme známé pohádky podle hlavních postav (kvíz, křížovka). Vyprávujeme ostatním oblíbenou pohádku. Skládáme děj pomocí obrázků k jednoduchým pohádkám, řídíme se následností děje (O veliké řepě, O koblížkovi, O neposlušných kůzlátkách, O Červené Karkulce).

Člověk a příroda – Co přináší roční období

Roční období – činnosti pro všechna roční období. Besedujeme o ročních obdobích. Sledujeme změny přírody, život zvířat. Čteme si o přírodě a jejích proměnách. Listujeme a čteme zajímavosti o přírodě v encyklopediích. Ve školní knihovně vybíráme ke společnému čtení příběhy o zvířátkách. Učíme se krátké básničky o zvířátkách, o ročních obdobích. Zpíváme známé písničky o zvířatech. Dramatizujeme krátké pohádky se zvířecími hrdiny (*Budko, kdo*

v tobě bydlí, Tři prasátka, O neposlušných kůzlátkách aj.). Na vycházkách pozorujeme změny v přírodě a malujeme je, poznáváme živočichy a rostliny. Vědomosti procvičujeme v didaktických hrách, křížovkách a kvízech. Omalováváme omalovánky s tematikou přírody.

Září to je jablíčko. Při vycházkách do okolí školy si všímáme toho, jak dozrává podzimní ovoce. Malujeme zátiší z podzimního ovoce. Vyrábíme a ztvárňujeme ovoce různými technikami (malujeme, stříháme, lepíme z natrhaných papírků, modelujeme). Výrobky vystavujeme ve školní družině.

Člověk a zdraví – Co mi pomáhá být zdravým

Co všechno stihneme. Vyprávíme si o zásadách pravidelného denního režimu. Učíme se rozlišovat povinnosti a zábavu. Seznamujeme ostatní s naším denním režimem.

Jak jsme prožili včerejší den. Povídáme si v komunitním kruhu o příjemných i méně příjemných zážitcích dne (víkendu). Vypravujeme drobné příhody, které jsme zažili (beseda na téma *Jak jsem prožil víkend*). Malujeme, co jsme zažili. Navrhujeme program na příští víkend.

Celoroční činnost

Člověk a zdraví – Jak vypadá moje tělo, jak rostu a co už umím

Kouzla pro zdraví. Vyprávíme si o otužování a zdravém životním stylu. Trávíme čas v přírodě a v okolí školy. Každý měsíc se naučíme novou hru. Pořádáme soutěže s míčem a švihadlem (hrajeme „školku“). Po organizovaných sportovních a závodivých hrách relaxujeme při spontánních hrách venku (individuálně i ve skupinách).

ŘÍJEN

Místo, kde žijeme – Umím se ve městě bezpečně pohybovat

Cesta do školy. Povídáme si o cestě do školy a domů. Ptáme se na bezpečnost cesty každého z nás do školy. Zajímáme se o dopravní značky v našem okolí, poznáváme dopravní značky a jejich význam. Kreslíme dopravní značky. Vyrábíme dopravní značky (ze špejlí a papíru – zapichujeme je do polystyrenových křižovatek). Hledáme smysl dopravního značení, např. přechodů („zebrý“) na ulicích, semaforey na křižovatkách. Vyrobit nebo nakreslíme si semafor. Známe, co znamená barevná signalizace pro chodce, pro vozidla. Při vycházkách sledujeme dodržování pravidel silničního provozu a uvědomujeme si příčiny dopravních nehod.

Místo, kde žijeme – Patřím do své vesnice, města

Město, v němž žijeme. Na vycházkách hledáme zajímavosti našeho města. Stavíme naše město z kostek. Kreslíme plán našeho náměstí (3 věže, 3 brány a kostel). Vyrábíme věže z krabic a odpadového materiálu.

Jak se mění obec. Přečteme si ze Zpravodaje o změnách v našem městě. Najdeme program kina, divadla. Informujeme se o výstavách pořádaných muzeem.

Lidé kolem nás – Moje rodina

Do rodiny patří také dědeček a babička. Povídáme si o našich prarodičích. Čteme si z knížek o životě prarodičů. Hledáme a zpíváme písničky s tímto tématem. Ptáme se našich prarodičů, kde a jak žili a pak převyprávíme životní příběhy při komunitním kruhu ostatním. Představujeme povolání našich prarodičů, hrajeme si na řemesla – převádíme v krátkých scénkách.

Lidé kolem nás – Mám nové kamarády

Nejsme všichni stejní. Uvědomujeme si, v čem a jak se od sebe se spolužáky lišíme. Uvědomujeme si různá znevýhodnění (tělesná, psychická) některých lidí. Zkoušíme se dorozumět jen odezíráním (jako lidé s poruchami sluchu), představujeme si pocity člověka se zrakovým postižením – máme zavázané oči a ostatní nás „navigují“, kudy máme jít, se zavřenýma očima hádáme, odkud se ozývá zvuk.

Lidé kolem nás – Lidé, se kterými se setkávám

Člověk mezi lidmi. Z knih o společenském chování a ve scénkách se učíme etiketě. Povídáme si, čím můžeme druhého potěšit – dárkem, pochvalou, úsměvem. Denně si uvědomujeme, že se máme chovat slušně a laskavě. Hrajeme si na vyřizování drobných vzkazů, vstupování do úředních místností. Denně hodnotíme své chování v jídelně.

Člověk a čas – Co dělám nejraději

Učíme se rádi. Hrajeme hry, ve kterých si cvičíme pozornost, paměť, postřeh, soustředěnost a tvořivé myšlení. Vzájemně si sdělujeme, které vyučovací předměty máme nejraději, besedujeme nad důvody obluby x neobluby.

Vzpomínka na prázdniny. Zavzpomínáme si na prázdninové zážitky, vyprávíme o nich. Plánujeme, kam bychom se chtěli vydat o dalších prázdninách a proč. Výtvarná činnost – kreslení křídami na školním dvoře na prázdninové téma.

Člověk a čas – Jaká znám povolání a čím bych chtěl být

Stavím, stavíš, stavíme. Konstrukční hry a stavebnice – montujeme a demontujeme stavby z jednotlivých dílků. Při práci jsme pečliví, přesní a spolupracujeme s kamarády.

Člověk a čas – Rozvíjím své schopnosti a dovednosti

Máme rádi hudbu. Hrajeme hudebně pohybové hry, improvizujeme při písničkách, posloucháme hudbu a písničky. Zpěv s vlastním doprovodem na Orfovy nástroje. Bubnování.

Člověk a příroda – Co přináší roční období

Jak se mění „náš“ strom. Kreslíme strom, jak vypadá v jednotlivých ročních obdobích. Pomocí obrázků pozorujeme, jak se v jednotlivých ročních obdobích příroda mění. Listy a plody stromů využíváme k pracovním a výtvarným činnostem.

Počasí. Proměny počasí v ročních obdobích. Sledujeme aktuální předpověď počasí. Kreslíme značky pro jevy v počasí (jasno, polojasno, oblačno, déšť, vítr, sníh...). Hrajeme scénky – předpověď počasí na dnešní den. Výtvarná a pracovní činnost: deštníky, kapky deště. Vyprávíme si o vhodném oblečení a ochraně těla před nepříznivým počasím.

Člověk a příroda – Rostliny kolem nás

Zelenina na podzim. Hrajeme si s bramborami – zdobíme bramboru jako obličej, vyrábíme bramborová tiskátka. Kreslíme zátiší podzimní zeleniny. Poznáváme všechny druhy podzimní zeleniny a víme, co dobrého se z ní dá připravit k jídlu. Vyprávíme si o uskladnění a zavařování zeleniny. Různými výtvarnými technikami vyrábíme „svou vlastní zavařenou směs zeleniny“.

Člověk a zdraví – Co mi pomáhá být zdravým

Vycházky a pobyty na školním dvoře – viz ZÁŘÍ – **celoroční činnost:** závodivé hry, hry s míčem – chytání a házení, přeskoky přes švihadlo. Honíme se a učíme se nové druhy honiček – čertí, ocásková, na sochy, na molekuly.

Člověk a zdraví – Jak se umím postarat sám o sebe

Pečujeme o své zdraví. Víme, co nám prospívá a co škodí. Kontrolujeme běžnou denní hygienu (čistotu rukou, kapesníky), čistotu a vhodnost oděvu (po celý rok). Besedujeme o osobní hygieně a jejím významu. Ujasňujeme si hygienické zásady při kašli, kýchání, použití toalety, stolování. Upozorňujeme se vzájemně na prohřešky proti těmto zásadám.

LISTOPAD

Místo, kde žijeme – Patřím do své vesnice, města

Jak žijeme. Povídáme si o tom, kde v našem městě pracují policisté, hasiči, lékaři, zdravotní sestry, prodavači, řidiči, zedníci, popeláři. Kreslíme, čím bychom chtěli být.

Místo, kde žijeme – Poznávám město Vysoké Mýto

Jak bylo dříve. Vyhledáváme (knihovna, internet), čteme a posloucháme pověsti z našeho regionu. Besedujeme o historii města. Prohlížíme staré kalendáře Vysokého Mýta.

Lidé kolem nás – Moje rodina

U nás doma. Vyprávíme si o životě naší rodiny. Kreslíme a malujeme, jak trávíme s rodiči náš společný volný čas.

Lidé kolem nás – Mám nové spolužáky, kamarády

Mám kamarády. Sestavujeme Chartu ŠD – pravidla soužití, žebříček hodnot. Hrajeme hry, ve kterých je potřebná spolupráce dvojic, skupin. Při hrách poznáváme, jak se známe navzájem (poznáváme kamaráda podle hlasu, po hmatu).

Člověk a čas – Naše malé oslavy

Strašidla a dýně. Vyrábíme výrobky ke školní akci Strašidýlkový večer světél (lampiony, dýně, strašidla, netopýři). Zdobíme družinu v duchu akce.

Člověk a čas – Rozvíjím své schopnosti a dovednosti

Ve škole se vzděláváme. Čteme literaturu na pokračování. Ptáme se, dáváme si hádanky, domýšlíme konce kapitol. Vedeme fiktivní rozhovory s hrdiny.

Když jsme byli malí. Besedujeme o tom, co může člověk v jednotlivých věkových obdobích zažít a naučit se. Vyprávíme si příhody z našeho raného dětství a malujeme je. Prohlížíme si fotografie z našeho raného dětství. Poznáváme své spolužáky podle těchto fotografií.

Řekneme si to beze slov. Vyprávíme si o neverbální komunikaci – komunikaci našeho těla, pracujeme s gesty. Pantomimicky předvádíme pocity, povolání, sporty, děje známých pohádek.

V naší jídelně viz ZÁŘÍ – [celoročně](#).

Člověk a příroda – Co vím o zvířatech

Práva a ochrana zvířat. Besedujeme o právech zvířat. Vyprávíme si o útulcích pro zvířata. Povídáme si, jak se zvířátka připravují na zimu a jak jim můžeme s přípravami pomoci (sběr lesních plodů).

Člověk a příroda – Co přináší roční období

Týden, měsíc, rok. Vyrábíme koláže charakterizující jednotlivé měsíce nebo roční období. Čteme, posloucháme a dramatizujeme pohádku *O dvanácti měsíčkách*. Vyrábíme masky pro jednotlivé měsíce.

Člověk a příroda – Rostliny kolem nás

Padá listí, padá. Hrajeme si s barvami podzimu (zapouštění, rozpíjení). Sbíráme a lisujeme listy, obkresluje, obtiskáváme, nalepujeme z nich koláže, navlékáme z nich řetězy.

Člověk a příroda – Jak mohu chránit životní prostředí

Co do přírody nepatří. Besedujeme o tom, jak člověk škodí či prospívá lesu. Odpovídáme v kvízu na otázky *Co do lesa nepatří?* (případně zakreslujeme do pracovního listu). Při vycházce si všímáme všeho, čím člověk přírodě škodí.

Člověk a zdraví – Jak vypadá moje tělo, jak rostu a co už umím

Já - my. Z encyklopedií se seznámíme se zajímavostmi o lidském těle a jeho funkcích. Na arch balicího papíru obkreslujeme postavu jednoho z nás a dokreslujeme nejdůležitější

tělesné orgány. Soutěžíme v kvízu Mé tělo a jak ho znám. Hrajeme hru *Hlava, ramena, kolena, prsty*.

Člověka zdraví – Jak se umím postarat sám o sebe

U lékaře. Čteme a povídáme si o tom, jak předcházet úrazům, co se nám může stát při koupání, jízdě na kole, bruslení atd. Vyprávíme si své zážitky z ordinace lékaře nebo z nemocnice. Hrajeme si na lékaře a pacienta. Hrajeme si na lékárníka a pacienta. Vytváříme si správný názor na lékaře jako pomocníka při udržování našeho zdraví. Nebojíme se návštěvy ordinace.

PROSINEC

Místo, kde žijeme – Patřím do své vesnice, města

Návštěvníci. Seznamujeme se s posláním městského úřadu, pošty, knihovny, lékárny, nákupního střediska, spořitelny, úřadu práce. Při vycházce vyhledáme všechna tato místa.

Lidé kolem nás – Naše malé slavnosti

Těšíme se na Vánoce. Čas adventní – vnímáme přicházející vánoční atmosféru, čteme si v knížkách o Vánocích, vyprávíme o smyslu adventní doby. Učíme se koledy. Vyrábíme si adventní kalendář. Na vycházce pozorujeme výzdobu ulic, domů, obchodů. Vyrábíme vánoční ozdoby z papíru, slámy, šišek, sena, ořechových skořápek a jiných přírodnin. Zdobíme třídu vánočními motivy. Vyrábíme jmenovky k dárkům a přáníčka. Ozdobíme si jehličnatou větev. Vyrábíme papírový stromeček.

Připravujeme vánoční besídku. Připravujeme pohoštění a výzdobu na vánoční tabuli. Bavíme se u vánočního stromečku. Obdarováváme své kamarády drobnými dárky. Zpíváme koledy. Hrajeme hry z vánočních tradic a zvyků – házíme střevícem, odléváme olovo, krájíme jablíčko.

Lidé kolem nás – Lidé, se kterými se setkávám

V restauraci, u stolu. Seznamujeme se s pravidly slušného chování ve veřejných prostorách. Cvičíme se ve správném stolování. Skládáme ubrousku, prostíráme, aranžujeme ovoce, sladkosti. Připravíme si slavnostní tabuli – např. na vánoční besídku.

Lidé kolem nás – Komunikace skrze masmédia

Časopisy nás baví. Prohlížíme si dětské časopisy ve školní knihovně. Vybíráme zajímavé články a obrázky a seznamujeme s nimi ostatní. Luštíme křížovky, řešíme rébusy a bludiště v časopisech.

Člověk a čas – připravuji dárky pro své blízké

Děláme rádi radost ostatním. Vyrábíme malé vánoční dárky pro své blízké, využíváme různé techniky a vánoční náměty (svícny, přáníčka, suché vazby, věnce, závěsné ozdoby, svíčky, mýdlo, košíčky). Využíváme přírodniny. Používáme barvy studené barvy zimy a „vánoční barvy“ – červenou a zelenou.

Člověk a příroda – Co přináší roční období

Zima. Jak pomáháme zvířátkům přežít zimu. Výroba dárečků pro ptáčky do krmítka - v podobě zrníkového mlsání. Povídáme si a čteme o volně žijících zvířatech. Učíme se pojmenovávat volně žijící zvířata, zajímáme se o to, v jakém prostředí žijí a jakou potravou se živí.

Člověk a zdraví – Co mi pomáhá být zdravým

Jsme otužilci. Cvičíme uvolňovací cviky, relaxujeme při hudbě. Při pobytu venku hrajeme pohybové hry, hry na sněhu, stavíme sněhuláky. V tělocvičně cvičíme, tančíme. Hrajeme také basketbal – střílíme na koš, nacvičujeme přihrávky, driblujeme.

LEDEN

Místo, kde žijeme – Patřím do své vesnice, města

Náš dům. Popisujeme, kde a jak bydlíme. Všímáme si zařízení jednotlivých místností.

Naši pomocníci. Besedujeme na téma Ten dělá to a ten zas tohle, zajímáme se o služby v našem městě (opravny, kadeřnictví, obchody, restaurace). Prodáváme a nakupujeme – hra na prodavače a kupující, vyrábíme si chybějící „zboží“, využíváme odpadových materiálů, manipulujeme s penězi. Nakupujeme pro různé příležitosti – na výlet, na oslavu narozenin, pro nemocného, pro školáka.

Lidé kolem nás – Mám nové spolužáky, kamarády

Učíme se toleranci a pořádku. Kriticky hodnotíme naši třídu a společně přemýšlíme, čím vylepšíme její vzhled. Zdobíme třídu (výkresy, výrobky). Staráme se o květiny v naší třídě. Povídáme si a přemýšlíme o vandalismu. Opravujeme poškozené hry, pexesa, puzzle, krabice na hračky. Věnujeme se sebeobslužné práci.

Mluvíme správně? Cvičíme si jazyk – jazykolamy, dechovými cvičeními. Pomocí říkadel a básniček procvičujeme rytmus a melodii jazyka. Vyprávíme si příběhy ze života. Převyprávujeme známé pohádky. Dramatizujeme jednoduché a známé pohádky a příběhy.

Lidé kolem nás – komunikace skrze média

Co jsme viděli a slyšeli ve sdělovacích prostředcích – celoroční činnost. Povídáme si o pořadech v televizi, rozhlase, doporučujeme si vhodné pořady, argumentujeme, proč se nám líbí. Kreslíme své oblíbené filmové postavy a pak je představíme ostatním.

Člověk a zdraví – Co mi pomáhá být zdravým

Náš zdravý jídelníček. Kreslíme ovoce a zeleninu. Povídáme si o tom, proč jsou důležité pro naše zdraví. Sestavujeme desatero zásad správné výživy. Sestavujeme skladbu jídelníčku na celý den – lepíme potraviny z katalogů. Povídáme si o tom, co jsme měli ke svačině o velké přestávce. Vystřihujeme obrázky z časopisů, letáků a katalogů a třídíme je na zdravá a nezdravá. Tvoříme koláže. Soutěžíme ve smyslovém poznávání (čich, chuť, zrak) – koření, ovoce, zelenina a další potraviny. Uspořádáme ovocné odpoledne – připravíme ovocný salát nebo pohár či jinou ovocnou dobrotu. Budeme dbát na zásady správného stolování a po ukončení svačiny vše uklidíme.

Člověk a zdraví – Jak se umím postarat sám o sebe

Pečujeme o náš vzhled. Snažíme se procvičovat naše tělo. Při péči o vzhled a čistotu nás zajímá, které jednoduché kosmetické přípravky je vhodné doma používat. Zkousíme nové účesy na česací hlavě.

ÚNOR

Místo, kde žijeme – Poznávám město Vysoké Mýto

Domy na náměstí. Vyrábíme měšťanské domy na náměstí z papírových krabiček. Hádáme, ve kterém domě je pekárna, kavárna, cukrárna, restaurace, masna...Stavíme domy ze stavebnic a kostek.

Lidé kolem nás – Moje rodina

Co vyprávěly peníze. Besedujeme o tom, co je plýtvání jídlem, penězi, energiemi. Přemýšlíme, jak můžeme šetřit. Všímáme si cen výrobků (uvažujeme, co bychom si mohli koupit za 10, 20, 50 Kč), srovnáváme ceny potravin a dalšího zboží. Vyrábíme si své „peníze“ s našimi oblíbenými motivy (květiny, zvířata). Hrajeme si s nimi na prodávající a kupující. Využíváme kouzelná slovíčka *děkuji, prosím*. Zkoušíme postupy při reklamaci výrobku.

Lidé kolem nás – Kamarádi

Hrajeme si na malíře, malujeme portrét našeho kamaráda. Z vystříhaných podobizen vyrábíme skupinovou koláž naší družiny.

Člověk a čas – Naše malé slavnosti

Masopust. Vyprávíme si a čteme o masopustních zvycích. Vyrábíme si masky. Pomáháme s přípravou školního karnevalu. Vyzdobíme družiny v duchu masopustních radovánek.

Náš karneval. Naučíme se taneček nebo písničku na karneval. Bavíme se a soutěžíme na karnevale. Kreslíme, co se nám na karnevalu líbilo.

Člověk a čas – Rozvíjím své schopnosti a dovednosti

Besedujeme o domácnosti dříve a dnes. Přemýšlíme a představujeme technické pomocníky naší domácnosti. S kterým z nich umím zacházet. Vyprávíme, jak nám technika pomáhá, ale i jak škodí ve volném čase.

Pátráme, jak se žilo na hradech a zámcích. Společně vytváříme – stříháme, lepíme, malujeme – hrad či zámek (okolí, postavy rytířů, dam, koně). Tvoříme z textilu – šaty pro princezny.

Člověk a čas – Jaká znám povolání a čím bych chtěl být

Hvězda showbyznysu. Hrajeme námětové hry na zpěváky, komentátory, moderátory a herce. Vypravujeme si o povoláních z uměleckého světa. Seznamujeme se se slavnými osobnostmi z řad zpěváků, herců, novinářů, moderátorů. Uspořádáme soutěž „Superstar školní družiny“.

Člověk a příroda – Co vím o zvířatech

Můj mazlíček. Vyprávíme si o domácích mazlíčcích, které chováme a z vlastních zkušeností popisujeme, jakou péči vyžadují. Kreslíme domácí mazlíčky a práce vystavíme.

Člověk a zdraví – Co mi pomáhá být zdravým

Jídlo máme rádi. Připomínáme si zásady správné výživy. Zjišťujeme, které důležité látky potraviny obsahují. Besedujeme nad týdenním jídelníčkem z jídelny. Vybíráme a objednávat si obědy podle zásad správné výživy – celoročně.

Pohyb máme rádi. Hrajeme hry na sněhu. Stavíme sněhuláky. V tělocvičně hrajeme závodivé hry, zvládáme opičí dráhy, soutěžíme v družstvech. Zkoušíme hrát líný tenis a florbal.

Člověk a zdraví – Jak se umím postarat sám o sebe

Úsměv nám sluší. Povídáme si o péči o náš chrup. Hrajeme hru *Zdravé zoubky*.

Chci být fit. Besedujeme o návykových látkách, se kterými se můžeme setkat. Odhalujeme další nebezpečí, která by nás mohla ohrozit (neznámé nápoje, bonbony, použité jehly). Řešíme modelové situace, ve kterých nám neznámý člověk nabízí sladkosti.

BŘEZEN

Místo, kde žijeme – Patřím do své vesnice, města

Ztráty a nálezy. Řešíme modelové situace – ztratil jsem se; našel jsem malého kamaráda, který se ztratil; Předcházíme nepříjemným situacím, kdy bychom se ztratili nebo bychom zabloudili. Umíme najít orientační body.

Lidé kolem nás – Moje rodina

Nezapomínáme na naše bratrance, sestřenice, strýce, tety. Povídáme si o rozšířené rodině. Říkáme si, jak se nazývají příslušníci naší rodiny – kdo je to sestřenice, bratranec, teta, strýc, švagr, švagrová.

Lidé kolem nás – Mám nové spolužáky, kamarády

Pochvala každého potěší. Učíme se na výkonech a chování našich spolužáků najít něco pěkného, za co bychom je mohli pochválit. Na každém něco oceníme, je něčím zajímavý.

Lidé kolem nás – Svátky a oslavy

Den učitelů a ostatních pedagogů. Povíme si o J. A. Komenském. Vyrobíme přáníčko pro svého oblíbeného učitele.

Člověk a čas – Naše malé slavnosti

Vítáme jaro. Besedujeme o lidových tradicích a zvycích týkajících se jara. Čteme z knížek o tradicích a zvycích provázejících jaro. Zpíváme písničky o jaru. Vyrábíme a kreslíme tradiční jarní výrobky – květiny, mláďata zvířat – různými technikami.

Člověka příroda – Co přináší roční období

S hlavou v oblacích. Při vycházkách i pobytu na školní zahradě a školním dvoře pozorujeme stromy a život na nich. Kreslíme, modelujeme ptačí hnízdo s mláďaty. Krmíme ptáčky v zimě – víme, co jim chutná a co škodí.

Jaro. Na vycházce pozorujeme jarní proměny přírody. Pozorujeme jarní práce na zahradách a vyprávíme si o nich. Kreslíme první jarní květiny a poznáváme je. Kreslíme mláďata domácích zvířat a poznáváme je.

Člověk a příroda – Rostliny kolem nás

Jak se budí semínko. Pozorujeme klíčení semínek (fazole, čočka, řeřicha). Sestavujeme leporelo – Jak klíčí semínko. Čteme ukázkou z knihy *Pohádky z pařezové chaloupky* Jak Křemílek a Vochomůrka zasadili semínko – složíme si vlastní kouzelnou říkánku, aby nám semínko vyklíčilo.

Malý botanik. Prohlížíme si encyklopedie a atlasy rostliny. Poznáváme léčivé rostliny, čteme a vyprávíme si o nich a o jejich účincích. Besedujeme o sběru léčivých rostlin, jejich sušení a přípravě bylinkových čajů. Zkusíme si uvařit bylinkový čaj.

Člověk a příroda – Co vím o zvířatech

Zvířata a jejich mláďata. Z encyklopedií a internetu sbíráme informace o životě exotických zvířat. Vypravujeme o zážitcích z návštěvy ZOO. Přečteme si příběhy o exotických zvířatech. Poslechneme si bajku a povyprávíme si o jednání zvířat. Kreslíme a malujeme, modelujeme, vystřihujeme a nalepujeme svá oblíbená zvířata ze ZOO.

Člověk a zdraví – Jak se umím postarat sám o sebe

Cestou necestou. Na příkladech uvádíme případy vhodného a nevhodného chování v dopravních prostředcích, na silnicích. Hovoříme o možných následcích dopravní nekázně. Předvádíme scénky na téma Jak se máme/nemáme chovat v dopravních prostředcích. Na vycházkách procvičujeme a zdokonalujeme chování na chodníku, silnici, přechodech přes cestu, v obchodech, v dopravních prostředcích

Den bez úrazu. Ptáme se, co nám může uškodit (neznámá zvířata, lidé, látky). Uvědomujeme si možná nebezpečí při pobytu venku a učíme se jim předcházet. Vyprávíme, co se nám nebezpečného přihodilo a jak jsme situaci zvládli. Učíme se znát a použít důležitá telefonní čísla – 155, 150, 158, 112. Vytváříme modelové situace – telefonujeme hasičům, voláme záchranou službu, ohlašujeme loupež.

Člověk a zdraví – Co mi pomáhá být zdravý

Chci být zdravý. Čteme si o dětských nemocech a jejich léčení. Zajímáme se o prevenci. Vyprávíme o léčebném režimu doma na lůžku, když jsme nemocní. Povídáme si o tom, jak pečovat o své zdraví, jak zacházet s léky apod.

Míčové hry. Nacvičujeme kopanou a vybíjenou na hřišti i v tělocvičně. Zdokonalujeme se v pravidlech a hraní míčových her.

DUBEN

Místo, kde žijeme – Poznávám okolí školy

Cesta do školy. Na hřišti si hrajeme na chodce, cyklisty, policisty. Hrajeme si na přepravu vlakem, autobusem. Hrajeme scénky s revizorem. Odhalujeme nástrahy na cestě do školy – podchody, chybějící chodníky. Upevňujeme si znalosti o bezpečnosti. Zjišťujeme, co nesmí chybět na našem kole. Malujeme – kreslíme naše kolo. Hrajeme hru *Hurá na kolo!*

Lidé kolem nás – Dovídám se o jiných krajích – lidé ve světě

Všude žijí lidé. Čteme si pohádky z různých světadílů. Ilustrujeme pohádky z dalekých krajů. Povídáme si o národních jídlech typických pro určité země. Určujeme, odkud k nám bylo dovezeno exotické ovoce, zelenina, potraviny. Vyrábíme indiánské čelenky, mandaly, zvonkohry.

Člověk a čas – Naše malé oslavy

Velikonoce. Čteme a povídáme si o národních a místních zvycích spojených s jarem. Malujeme a zdobíme kraslice. Zdobíme okna a třídu symboly Velikonoc. Učíme se koledy, říkadla a básničky. Vystřihujeme, lepíme, omalováváme obrázky s motivy Velikonoc.

Člověk a čas – Rozvíjím své schopnosti a dovednosti

Přesnost je přednost králů. Vyprávíme si příběhy, ve kterých měl hlavní úlohu čas. Rozlišujeme, co znamená přijít včas nebo pozdě a jaké to může mít důsledky v různých situacích. Besedujeme o nebezpečí spěchu, který často přináší různá zranění a stres.

Lidé a minulost. Čteme české pohádky, říkadla a básničky, také hádanky a jazykolamy. Vyprávíme si, odpovídáme na otázky týkající se života v minulosti. Učíme se texty a zpíváme lidové písně (doprovázíme názornými Alšovými, Mánesovými nebo Ladovými obrázky). Interpretujeme je s jednoduchým pohybovým doprovodem. Posloucháme lidové písně z CD.

Člověka a příroda – Co vím o zvířatech

Za dobrodružstvím přírody. Poznáváme druhy zvířat podle zvuků z nahrávek CD. Soutěžíme v poznávání zvířat podle siluet. Napodobujeme zvuky zvířat – hádáme, jaké zvuky předvádějí naši spolužáci. Určujeme druhy rostlin podle vůně a hmatu (česnek, cibule, křen, mateřídouška). Soutěžíme ve skládání puzzl zvířat a rostlin, rozstříhaných obrázků zvířat. Zkoušíme pohyby zvířat – jak se plazí had, jak skáče žába, jak chodí čáp...

Člověk a příroda – Jak se mohu starat o přírodu

Ptačí tajemství. Sledujeme, kdy k nám přilétají různé druhy tažných ptáků. Prohlížíme si atlas ptáků, určujeme domácí i exotické druhy ptáků.

Člověk a zdraví – Co mi pomáhá být zdravým

Házím, skáču. Pobyt na školním dvoře – skákání „panáka“, házení míčem, koulení, chytání míče, přihrávky. Hry „na jelena“, „na třetího“, „na Bumbříka“.

Člověk a zdraví – Jak se umím postarat sám o sebe

Lékárnička. Podle seznamu kontrolujeme, co vše má obsahovat příruční lékárnička. Učíme se používat lékárničku. Učíme se zásadám první pomoci. Modelové situace – poskytujeme první pomoc při zraněních.

Člověk a zdraví – Jak mohu chránit životní prostředí

Den Země. Vyrábíme výrobky pro prodejní výstavu z ekologických nebo odpadových materiálů. Při vycházkách do okolí školy pozorujeme čistotu a úpravu prostředí. Pomáháme při úklidu okolí školy – sbíráme odpadky. Třídíme odpad do kontejnerů. Soutěžíme v třídění odpadu. Besedujeme o životě zvířat ve volné přírodě. Při vycházce sledujeme živočichy, rostliny, neživou přírodu. Navrhujeme, jak chránit životní prostředí v našem okolí. Kreslíme zvířata a rostliny. Prohlížíme encyklopedie a atlasy zvířat a rostlin. Vyhledáme na internetu ohrožené druhy zvířat a rostlin.

KVĚTEN

Místo, kde žijeme – Patřím do své vesnice, města

Staré a nové. Sledujeme rozdíly mezi novostavbami a starými stavbami v našem městě. Hledáme stavby staré jako my, jako naši rodiče, jako prarodiče. Vymýšlíme a vyrábíme domovní znamení podle vlastní fantazie.

Lidé kolem nás – Moje rodina

Maminka. Besedujeme o tom, co pro nás znamenají naše maminky. Vyprávíme, čím se doma zabývají, co pro nás dělají. Přemýšlíme, jak jim můžeme více pomáhat. Vyrábíme dáreček pro radost maminkám. Připravíme si básničku, kterou předneseme maminkám při předávání dárku.

Lidé kolem nás – Dovídám se o jiných krajích – lidé ve světě

Poznávám cizí řeči. Posloucháme písničky zpívané v cizích jazycích (anglicky, německy, francouzsky, italsky, španělsky, rusky). Prohlížíme si fotografie a pohlednice zajímavých míst v cizích zemích. Poznáváme dominanty hlavních měst Evropy.

Člověk a čas – Jaká znám povolání a čím bych chtěl být

Hrajeme si na architekty. Navrhujeme nové tvary domů a jejich okolí. Využíváme různé výtvarné techniky.

Člověk a příroda – Jak se mohu postarat o přírodu

Město v lese. Povídáme si o hmyzu, mravencích, broucích, včelách, vosách... Čteme knihu Ferda Mravenec a Příhody Včelky Máji. Kreslíme hmyz. Učíme se chránit mraveniště.

Člověk a příroda – Rostliny kolem nás

Naše květiny. Učíme se pečovat o květiny v naší třídě.

Obrazy přírody. Vyrábíme výrobky z přírodních materiálů. Lisujeme rostliny a vyrábíme si herbář.

Člověk a zdraví – Jak vypadá moje tělo, jak rostu a co už umím

Rostu, rosteš, rosteme. Mapujeme své tělo (obtisky rukou, nohou, obkreslování obličeje z profilu). Měříme a vážíme se. Skáčeme z místa. Měříme si délku skoků.

Člověk a zdraví – Jak se umím postarat sám o sebe

Co nás může ohrozit. Na modelových situacích zkoušíme chování při snaze neznámého člověka navázat s námi kontakt. Učíme se přivolávat pomoc dospělého nebo policie. Besedujeme o trestných činech vůči dětem, učíme se požádat dospělého o pomoc pro sebe nebo svého kamaráda v mimořádných situacích. Poznáváme nebezpečné a jedovaté rostliny a plody.

Člověk a zdraví – Co mi pomáhá být zdravým

Běháme, soutěžíme. Pobyť na školním hřišti, na školním dvoře. Rychlostní závody v běhu. Soutěžní hry, závodivé hry.

ČERVEN

Místo, kde žijeme – Patřím do své vesnice, města

Kudy, prosím. Hrajeme si na průvodce naším městem. Ukazujeme zajímavá místa – historická, kulturní, zábavná. Popisujeme hostům cestu na městský úřad, na poštu, do nemocnice, k muzeu, ke knihovně.

Lidé kolem nás – Moje rodina

Vizitka naší rodiny. Představujeme povolání našich rodičů. Vyprávíme, kde pracují, co dělají, co ke své práci používají. Hrajeme hry s pantomimou. Kreslíme povolání našich rodičů.

Člověk a čas – Naše malé oslavy

Den dětí. Uspořádáme si zábavný program v odpolední družině. Soutěžíme, tančíme při hudbě.

Člověk a příroda – Co přináší roční období

Počasí. Změny počasí. Vhodné oblečení pro teplé počasí. Víme, jak se chránit před škodlivými účinky slunce a horka.

Člověk a příroda – Jak se mohu starat o přírodu

Voda. Besedujeme o významu vody pro život člověka. Uvědomujeme si, že vodou musíme šetřit – uvádíme příklady, jak. V encyklopedii vyhledáme vše zajímavé o koloběhu vody v přírodě. Malujeme vodovými barvami.

Člověk a zdraví – K čemu mi slouží smysly

Jahody nám chutnají. Poznávání letního ovoce různými smysly. Pozorování barvy, velikosti, tvaru. Ochutnávání. Příprava letního občerstvení z jahod.

Člověk a zdraví – Co mi pomáhá být zdravým

Léto je tu. Pobyt venku – na školní zahradě, pod pergolou, na školním dvoře a na školním hřišti. Volné hry v parku. Hry na louce.

Družina se aktivně podílí na projektech a dalších akcích školy:

- Drakiáda
- Den bez aut
- Den zvířat
- Dopravní soutěže
- Strašidýlkový večer světél
- Čertování
- Tvořivé odpoledne
- Vánoční besídka
- Karneval
- Ples SZŠ
- Velikonoční tvoření
- Čarodějnice
- Den dětí

6. Podmínky přijímání uchazečů do školní družiny

1. O přijetí účastníka k činnosti ŠD se rozhoduje na základě písemné přihlášky. Její součástí je písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka ze ŠD.
2. Činnost školní družiny je určena přednostně pro žáky 1. stupně ZŠ. (Vyhláška 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání, § 9) K pravidelné denní docházce mohou být přijati i žáci 2. stupně ZŠ, zvláště pokud jsou dojíždějícími žáky.
3. Při neplnění podmínek daných písemným sdělením zákonných zástupců účastníka činnosti ŠD, zejména o způsobu odchodu ze ŠD a při opakovaném porušování řádu ŠD může být účastník, po předchozím upozornění rodičů, z činnosti ŠD vyloučen.

7. Délka, průběh a ukončení vzdělávání

- Školní družinu navštěvují žáci 1. stupně ZŠ praktické a žáci ZŠ speciální. Výjimečně navštěvují školní družinu dojíždějící žáci 2. Stupně ZŠ praktické. Délka vzdělávání ve školní družině je pro žáky ZŠ praktické 5 let a pro žáky ZŠ speciální 10 let.
- K ukončení vzdělávání ve školní družině dochází automaticky s ukončením vzdělávání žáka ve Speciální základní škole – resp. v ZŠ praktické nebo v ZŠ speciální.
- Další formou ukončení vzdělávání žáka je odhlášení žáka ze školní družiny jeho zákonným zástupcem.

8. Popis materiálních podmínek

Speciální základní škola Vysoké Mýto má dvě oddělení školní družiny (dále jen ŠD). První oddělení ŠD je určeno pro žáky základní školy speciální a druhé oddělení pro žáky základní školy praktické.

Kapacita ŠD je 24 žáků.

1. oddělení školní družiny je umístěno v přízemí školy, v rehabilitační třídě ZŠ speciální školy. Prostor i vybavení odpovídá speciálním potřebám dětí. Je rozdělen na dvě části. Část s pracovními stoly slouží k různým výtvarným a pracovním technickým činnostem a ke stolním hrám a část odpočinková, která je pokryta kobercem, slouží především k volným hrám dětí a relaxaci.

2. oddělení školní družiny se nachází v prvním patře školy, ve 3. třídě ZŠ speciální. Třída svým vybavením a uspořádáním odpovídá potřebám dětí. Prostor je také rozdělen na dvě části jako v 1. oddělení ŠD a slouží pro řízenou i volnou činnost dětí. Třída je navíc vybavena televizorem, videem a další audiovizuální technikou.

Obě oddělení ŠD jsou vybaveny hračkami, didaktickými hrami, stavebnicemi, společenskými hrami a materiálem a prostředky pro výtvarnou a pracovní technickou činnost.

Obě oddělení ŠD mohou využívat tělocvičnu s relaxačním míčem, masážní kuličkový bazén, který je umístěn ve 2. třídě pomocné školy, ale i cvičnou kuchyň, počítačovou a hudební učebnu, školní dílnu vybavenou keramickou pecí a knihovnu.

Pro pobyt venku je vyhrazena školní zahrada s pergolou, školní hřiště a školní dvůr. Je možné využívat i dětská hřiště v okolí školy a městské sady a parky.

9. Popis personálních podmínek

Ve školní družině pracují 2 kvalifikované vychovatelky.

(kvalifikace vychovatelek – dle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů)

10. Ekonomické podmínky

Při výběru poplatků za ŠD se řídíme platnou legislativou (Vyhláška 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání, § 11), konkrétní výše poplatků je aktualizována v ročním plánu.

11. Bezpečnost a ochrana zdraví

1. Podmínky pro hygienické a bezpečné působení ŠD

Vychovatel je v rámci BOZP pravidelně proškolen. Ve ŠD jsou dodržovány „Zásady provozního řádu ZŠ“. Žáci vnitřní řád školy, kde je otázka zdraví a bezpečnosti zohledněna.

Vhodné podmínky pro hygienický a bezpečný pobyt žáků ve školní družině zabezpečuje zejména vhodná struktura režimu žáků s dostatkem relaxace a aktivního pohybu dané režimem družiny a skladbou zaměstnání. Týdenní skladbu zaměstnání schvaluje ředitel podpisem na úvodní straně přehledu VVP.

Stravování žáků je zajišťováno v jídelně ZŠ Jiráskova, kam v polední přestávce odcházejí žáci navštěvující ŠD v doprovodu vychovatelky. Po ukončení oběda odvádí děti do ŠD opět vychovatelka.

Školní družina má vlastní pravidelný pitný režim dodržovaný v průběhu celého odpoledne. Žáci si mohou do družiny donést vlastní nápoje z domova, a to ve vhodných plastových lahvích.

2. Zdravé prostředí užívaných prostorů ŠD

Prostory, které družiny využívají, jsou zdravotně vyhovující podle platných norem (osvětlení, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, velikost, sedacího a pracovního nábytku, hygienické vybavení). Vychovatelka zajistí, aby místnost byla během pobytu žáků větrána. Se žaluziemi manipuluje pouze vychovatelka.

Prostory ŠD jsou vhodně upraveny do odlišné podoby, než je ve třídách při školním vyučování. Podlahy v užívaných místnostech jsou snadno čistitelné. Podlahová krytina umožňuje celou škálu činností provozovaných ve ŠD bez výraznějšího omezení či příprav. V místech relaxace a her je kobercová krytina, která je pravidelně důkladně čistěna.

Nábytek je sektorový, variabilní, včetně místa k sezení. Kromě klasických školních lavic je zde „pracovní stůl“, který žáci využívají k výtvarné a pracovní činnosti. K relaxaci jsou pak určeny polštářky, matrace, taburetky a jiné doplňky, které rovněž splňují hygienické a bezpečnostní normy.

3. Ochrana žáků před úrazy

Rodiče písemně potvrdí, že žáci mohou odcházet ze ŠD bez jejich doprovodu, nebo v doprovodu sourozenců, romské asistentky apod.

Bez písemné omluvenky nebo telefonátu rodičů, není žák ŠD propuštěn mimo dobu stanoveného odchodu. Předem známou nepřítomnost žáka ve ŠD oznámí zákonný zástupce písemně. Údaje o způsobu odchodu žáka ze ŠD jsou zaznamenány písemnou formou na zápisním lístku.

Žák neopouští bez vědomí vychovatele oddělení ŠD. Za žáka, který byl ve škole a do ŠD se nedostavil, vychovatel neodpovídá. Ve ŠD se žák řídí pokyny vychovatelů, školním řádem a řádem ŠD. Pokud žák soustavně narušuje školní řád, řád ŠD a činnost ŠD, může být rozhodnutím ředitele ze školní družiny vyloučen.

Všechny nebezpečné předměty jsou výrazně označeny. V odborných učebnách, tělocvičně, školní kuchyni a ve školní dílně, dodržují žáci provozní řády těchto místností, které jsou vyvěšeny na viditelných místech. Elektrické zásuvky, v místnostech jsou chráněny bezpečnostními kryty, veškerá manipulace s elektrickými přístroji (audiovizuální technika, vařič, žehlička apod.) je vyhrazena pouze vychovateli.

Při vycházkách se vychovatel řídí pravidly silničního provozu. Děti jdou v organizované skupině, při přecházení silničních komunikací používá vychovatel terčík.

Vychovatel dbá bezpečnosti dětí při pohybových a sportovních činnostech a hrách. Úrazům předchází zejména dobrou organizací hry, vysvětlením pravidel a důsledně dbá na jejich dodržování.

Prostředky první pomoci jsou dostupné, lékárničky jsou pravidelně kontrolovány a doplňovány. Vychovatelé mají kontakt na lékaře i policii. Jsou schopni praktického použití první pomoci při úrazech.

Prostředky protipožární ochrany jsou na vymezených místech, vychovatelé jsou seznámeni s jejich použitím v případě vzniku požáru.

V případě živelných pohrom či havárií únikem nebezpečných látek do životního prostředí a dalších mimořádných situací, které mohou přivodit tělesná zranění nebo duševní poruchy, ztráty na životech nebo majetku a poškození životního prostředí, se vychovatelé řídí „Příručkou pro obyvatele“, vydanou Odborem ochrany obyvatelstva Ministerstva vnitra ČR, která je přílohou řádu ŠD.

12. Poslání vychovatele, jeho role v procesu zájmového vzdělávání ŠD

Vychovatel je iniciátorem a průvodcem dítěte při činnostech, které motivuje, navozuje, přímo nebo nepřímo řídí, hodnotí.

Vychovatel má probouzet v dětech aktivní zájem o okolí, sociální kontakty, komunikaci, chuť dívat se kolem sebe a podněty vnímat. Má podněcovat a rozvíjet přirozenou zvědavost dítěte, chuť objevovat i odvahu projevit se a ukázat, co všechno zvládne. Tyto žádoucí projevy pak přiměřeně oceňovat, chválit.

Vychovatel plní také **specifické funkce**, zejména pečovatelskou a zaopatřovací, směřující přímo k uspokojování základních (biologických, event. sociálních) potřeb svěřenců.

Během celého pedagogického působení rozvíjí vychovatel **sociální kompetence** důležité nejen pro učení, ale i pro další rozvoj žáků: zdravé sebevědomí, sebejistotu, schopnost být sám sebou, přizpůsobit se životu v sociální skupině i multikulturní společnosti, položit základy pro celoživotní učení a schopnost jednat v duchu základních lidských a etických hodnot.

Mezi funkce vychovatele, jejichž význam v dnešní společnosti stoupá, patří důraz na přípravu a plánování vychovatelovy práce, zvýraznění skutečného individuálního přístupu s orientací na komplexnost. S tím souvisí zkvalitnění všestranné diagnostické činnosti vychovatele a jeho poradenská aktivita směrem k žákům, rodičům či širší veřejnosti.

Nové funkce vychovatele

- organizátor zájmově vzdělávacího procesu (např. dalších vychovatelů při týmové práci)
- manažer zájmově vzdělávacího procesu
- partner žáka, jeho pomocník a rádce (zvláště u žáků se specifickými potřebami, ale také při sociálně výchovné pomoci a hledání řešení v nejrůznějších obtížných životních situacích, do nichž se žáci dostávají)
- výzkumník v oboru didaktiky
- didaktický programátor

Role vychovatele se rozšiřují tím, jak přibývají další kategorie působnosti v oblasti sociálně pedagogické: role diagnostická, poradenská, role stimulátora (podněcovatele), koordinátora, uspokojovatele citových potřeb, organizátora převýchovy.

Požadavky na výkon profese

1. Profesní způsobilost

K naplnění zmíněných nároků by měl být výchovný pracovník vybaven řadou předpokladů, které jsou následujícím způsobem strukturovány:

Odborná způsobilost

Aby vychovatel mohl kvalitně působit na žáky, musí mít některý ze stupňů odborného pedagogického vzdělání: vysokoškolské, vyšší odborné nebo střední s maturitou se zaměřením na pedagogiku volného času či vychovatelství.

Povinnosti vychovatele je dále se sám vzdělávat a to buď v akreditovaných kurzech, anebo samostudiem. Na samostudium přísluší pedagogům dle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, § 24, odst. (7), každý školní rok 12 dnů volna.

Ve Speciální základní škole Vysoké Mýto je dlouhodobě zajištěna plná kvalifikovanost vychovatelek ŠD.

Výkonová způsobilost

Je podmíněna fyzickou, neuropsychickou, emocionální a volní odolností vůči zátěži povolání pedagoga.

Osobnostní způsobilost

Vyjadřuje míru shody osobnostní stránky pracovníka s požadavky profese. Týká se intelektu, který by měl v průměru převyšovat rozumové schopnosti žáků.

Dále sem patří emoční stabilita a některé volní vlastnosti jako sebeovládání, trpělivost, cílevědomost, rozhodnost, důslednost apod. Značný význam má schopnost osobnostní sebereflexe.

Společenská způsobilost

Vychovatel by měl mít potřebu mezilidských vztahů, kladný vztah k dětem a k lidem vůbec, tzv. kladné sociální ladění, schopnost vcítění (empatie) do prožívání druhých osob, být ochoten se vychovávanými zabývat. S tím souvisí nutnost převzetí zodpovědnosti za osud svých svěřenců. Významná je i sociální zkušenost plynoucí z plného rodinného, společenského a kulturního stylu života.

Motivační způsobilost

Povaha profese umožňuje vychovateli být motivován věcně a osobně (primární zájem o žáka). Motivovanost by měla být promyšlena a posilována.

2. Rysy tvořivé osobnosti

Autonomie

Nezávislost jednotlivce na vnějších vlivech a společenského nátlaku, tendence vytvářet si vždy vlastní názor, nepřijímat kriticky cizí názory a postoje, ale nikomu nevnučovat svoje.

Autoregulace

Sebeutvářející integrativní tendence, vědomá kontrola a řízení vlastní činnosti, snaha klást si dlouhodobé cíle a realizovat je prostřednictvím sebevýchovy a sebezvoje. Účelná distribuce a využití síly a energie.

Asertivita

Průbojnost, smělost, zdravá tendence k sebeprosazování, které jsou nevyhnutelné k prosazení a realizaci myšlenek.

Reflektivita

Tvořivé prožívání, otevřený postoj ke světu. Projevuje se úsilím poznat, pochopit, objevit, přijít na podstatu věci, uměním pozorovat a všímat si.

Imediativita

Bezprostřednost, nespoutanost. Vyznačuje se snadným překonáváním nevědomých bariér, nekonvenčnost.

Variabilita

Proměnlivost, dynamická šířka a pružnost osobnosti vychovatele. Umožňuje akceptovat logické rozpory, překonávat stereotypy myšlení.

Dynamogenie

Činorodost, aktivizující motivační charakteristika vyvolávající a udržující aktivitu vychovávaného.

Predilekce

Zaujetí, výrazně emocionálně podbarvená charakteristika, která se projevuje intenzivním kladným vztahem, oddanosti k tvořivé činnosti, kladnými postoji k tvořivosti.

13. Popis psychosociálních podmínek

Pro zdravý pobyt dítěte v školní družině je nezbytné vytvoření pohody prostředí, příznivého sociálního klimatu. Tím je myšlena otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta a tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhému, sounáležitost s oddělením ŠD, školou.

Je důležitý respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům. Činnost má vycházet ze zájmu žáků. Žáci si osvojují to, co pro ně má praktický smysl, co vede k praktické zkušenosti. Všestranný prospěch žáka je hlavním momentem v činnosti.

Škola zabezpečuje ochranu žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy. Je prováděna osvětová činnost vedoucí k prevenci sociálně patologických jevů. Žákům je zakázáno nošení, držení a distribuce návykových látek v areálu školy. Zákaz platí i pro cigarety, zápalky a zapalovače. Žáci nenosí do školy ani předměty, kterými by ohrožovali zdraví a bezpečnost druhých či svoji vlastní.

14. Evaluace

- Vnitřní hodnocení probíhá na úrovni jednotlivých oddělení družiny. Provádí jej vychovatelka. Analyzuje a vyhodnocuje podmínky, průběh a výsledky výchovně vzdělávacího procesu, hodnotí, jak jsou naplňovány výchovně vzdělávací cíle. Sleduje individuální rozvoj žáků, jejich individuální pokroky ve výchovně vzdělávacím procesu.
- Hodnocení výchovně vzdělávací činnosti je vychovatelkou zpracováno písemně v závěru každého školního roku (červen) a přiloženo k ŠVP.

15. Východiska ŠVP

- Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání
- Rámcový program pro předškolní vzdělávání
- Informatorium 3-8 č. 7,8,9,10 / 2005 Mgr. Bedřich Hájek
- Kurikulum podpory zdraví v MŠ M. Havlínová, E. Vencálková a kol.

Vypracovaly: Mgr. Anna Kosková

Karolína Osinková

Nabývá účinnosti dne: 1. 1. 2006
Upraveno: 30. 12. 2010
1. 12. 2012
1. 9. 2015

Schválila ředitelka školy: Mgr. Alena Černá